

Mainz
Soemmerlin
1785

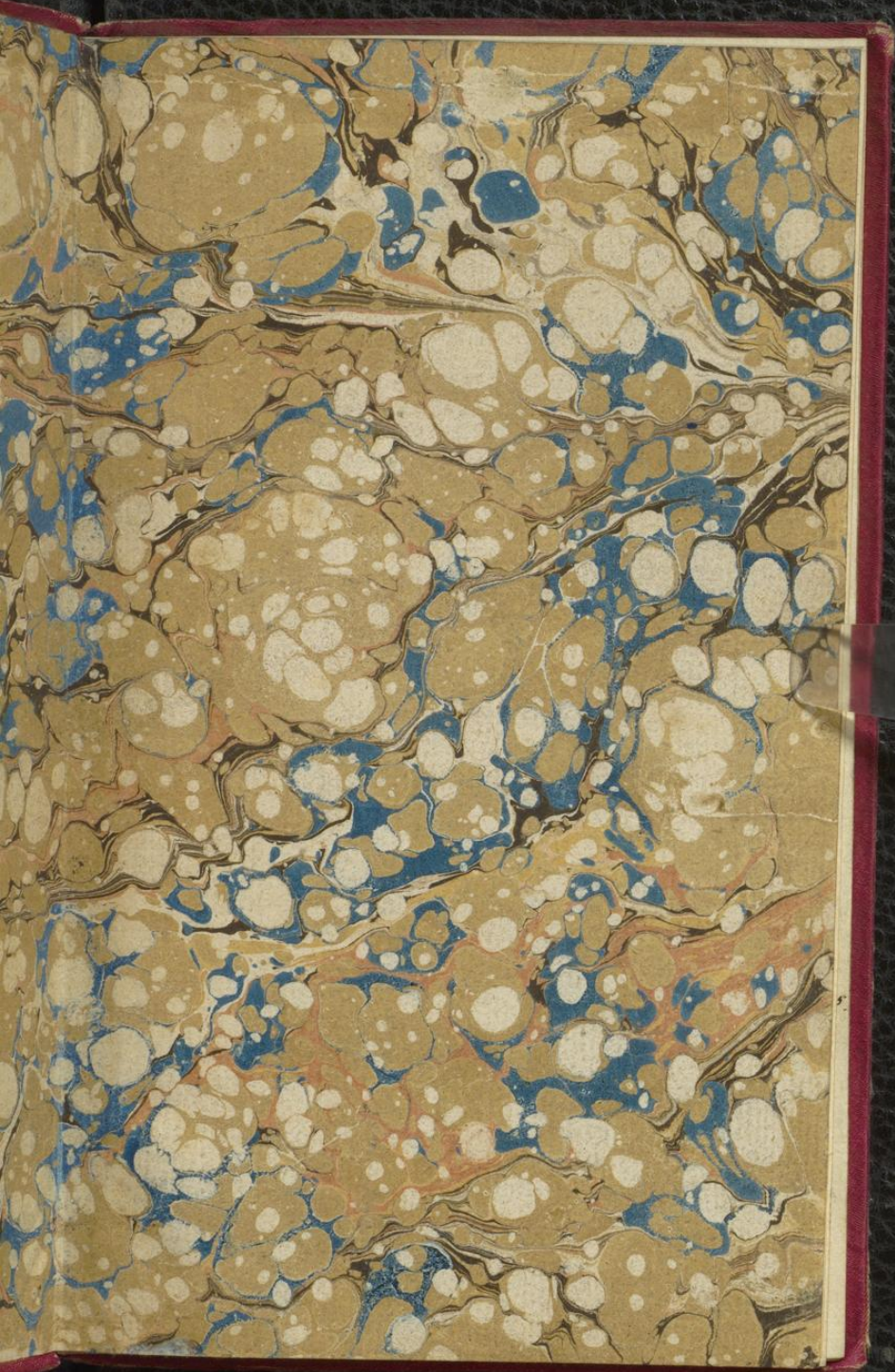
Inkunabelraum

Soe
33

50

1033
XVIII 1.

1033
XVIII

50

Soe 33

Sommaring

1
Joh Muraltus. Ep anas debile Figur. 1673 4
an de glandula pineali et nervorum
actu

ms. Hb. Sen.
art. 1.

^{Friedingen}
Münchener gal. Anz. 1786.

Münchener. Med. Kall. 26. 27. p. 337

— 47. 820

g. W. Buffinex. ^{sereni et Nervorum distributionis appositae}
brevis Grief. 1786. 4.

a g. T. Pfluy ^{Sipi} ac glandula (H. Grief. 1787. 4. p. 26.

Vicq. d'Aggr. Explication des Planches p. 83.

De Lapidina Microscopi in capite ^{Sipi} Praefate g. Franco
resp. ph. de Haffelt Heidelbergae 1688 p. 13.
citra Grief. anti. Natur.
D. 92

DISSERTATIO
INAVGVRLIS ANATOMICA
DE

LAPILLIS

VEL PROPE VEL INTRA
GLANDVLAM PINEALEM SITIS

SIVE
DE ACERVVLO CEREBRI

QVAM
CONSENSV ORDINIS MEDICORVM
MOGVNTINORVM

P R A E S I D E

D. SAMVELE THOM.
SOEMMERRING

PRO OBTINENDIS
SVMMIS IN MEDICINA HONORIBVS

IN
ACADEMIA MOGVNTINA

DIE XXXI. OCTOBRIS MDCCLXXXV.

publico eruditorum examini
subiectis

NICOLAVS LISIGNOLO

MOGONVS.

MOGVNTIAE,

Ex Typogr. Elect. Aul. Acad. priviil. apud Ioann. Ios. Alef,
Hered. Haeffner.

DISSERTATIO
IN ANATOMIA
DE
LAPILLIS
VEL KROPE VEL INTRA
GLANDULAM PINNALEM SITIS

DE ACCESSIONE CEREBRI
CONSILII ORDINIS MEDICORUM

PHASIDE
D. SAMUEL THOM.
COMMUNICATIO

THE ORDINARIUS
STIMULUS IN MEDICINA HONORARIUS
ACADEMIA MOGVNTINA
DIE XXII OCTOBRE MDCCXXXV

NICOLAUS LISIGNOLO

MOGVNTIAE
EX Typogr. Schol. Acad. et Joh. Joh. Schol. 1735
Hort. Hildbr.

ix vlla vnquam corporis nostri
 particula tantam famam inter
 eruditos non modo, sed etiam
 inter illiteratos nacta est, ac
 cerebri sic dicta *glandula pine-*
alis; Etenim quum CARTESIVS, vir et ingenio
 et subtilitate philosophandi celeberrimus, ani-
 mi rationalis, vel sensorii communis sedem
 in ea, quod etiam Galenus suspicatus fuerat,
 collocaret, singularis quaedam praestantia
 prae caeteris encephali partibus ipsi vindica-
 batur. Quamuis vero speciosissimis argumen-
 tis suffulciebatur ista opinio, nihilominus mox
 derelicta iacebat, *) quum viderent philo-
 A 2 sopheri

Tilingier Syst. de M. pri. Bonn 1695.

- *) Hypothesin Cartesii inter alios refutarunt, Ioach.
 Targier in Medicina compendiaria. Leid. 1698.
 Nic. Stenonis Discours sur l'Anat. du Cerveau.
 Ant. Nuck epitaphium glandulae pineali posuit,
 vt ridiculam hanc opinionem redderet. G. A. Lang-
 guth communis sensorii historia Lips. 1738. p. 29.
 qui epitaphium illud recensum dedit. Item Steen-
 bergen

sophi ne probabili quidem coniectura vllum
neruum ad illam vsque deduci posse; a)
neque in hominis maximo encephalo satis
insignem esse hanc particulam, sed in vitu-
lorum aliorumque brutorum minori encephalo
multo maiorem inueniri. Inclarescebat
tamen nihilofecius adeo ista opinio, et id
quidem iure quodam suo, vt vix alia sit no-
tior. Quinimo nostra aetate CAMPERVS et
dissectionum assiduitate, et iudicii acritate
aeque clarus, non adeo absurdam esse hanc
sententiam, ac multis videretur, publice pro-
nuntiavit. b) Hinc Parisini alique, rara op-
portunitate vsi ex omnibus mundi regionibus
ani-

*Intra sanguinem
in folio repone
animam. H. Bellin
Sist. de p. C. H.
P. H. (in H. H.
et p. H. H. III
531.)*

bergen Disf. de cerebro p. 171. in collect. Cl.
Oberkam p. A. E. Büchner de morbis ce-
rebri ex structura eius anatomica deducendis. Erfor-
diae 1741. p. 13. Günz de lapillis glandulae pi-
nealis Progr. p. 19. V. Haller, de Corp. hum. fa-
br. T. 8. p. 107.

a) Quod de le Boe Syluius, Henr. Regius, Lu-
dovicus de la Forge, Lancisius Whar-
ton alique contenderant; nerueos vero vinculos,
quibus Iust. Schrader Obf. Anat. med. secunda,
glandulam pinealem cerebro alligatam esse scripsit,
hodie pedunculi medullofi vocantur.

b) Kort berigt van de ontleding eens iongen Elephants.
in Hedendaagsche Vaderlandsche Letteroeffeningen
ann. 1774. vel versione germanica sämtliche kleinere
Schriften. Erster Band. vtroque loco §. 21.

42
5
animalia incidendi, si quid de dissectione encephali annotarunt, imprimis particulam hanc pini formem describere; hinc Physiologi in cerebris hominum mente captorum singulari prorsus diligentia eandem particulam exami- nantes, quum viderent lapillos in illa reperi- riri, vix aberat, quin etiam novissimis tem- poribus c) iisdem lapillis causam perturbatio- num animi tribuerent.

At, quantum equidem dissecando didici, semper adesse acervulum, ita enim collectionem lapillorum dicere amo, saltem in cerebris mente et corpore sanissimorum hominum, in iuuenibus, adultis, et senibus, in viris et feminis, in Europaeis non modo, sed etiam Afris inueniri, perpetuo eiusdem indolis quoad colorem et substantiam esse, et, ni me omnia fallunt, ad naturalem cerebri in hoc loco structuram hunc acervulum pertinere, parum vel omnino non constare videtur.

Memoratu ergo dignum est de re, de qua etiam alibi, d) sed obiter tantum dictum est, paulo fusius verba facere.

A 3

Sedes

Siebold et Becker de infesto humore Magillae in Hesperia 1786.

c) V. Haller de corp. hum. fabr. 1778. Tom. 8. p. 108.

p. 7.

d) Ueber die körperliche Verschiedenheit der Negern von Europäern 1785. S. 64. pag. 70.

Sedes autem acervuli siue maui lapillo-
rum, vel sabuli, melius innotescet, exposita
prius ex propriis observationibus natura co-
narii, quod vulgo glandulam pinealem vo-
cant. Describam vero, quo modo se habeat
in corporibus hominum, qui ad ultimum vs-
que vitae habitum mente compotes fuerant,
non neglectis aliorum clarissimorum virorum
sententiis. Sed per singula eundum.

§. I.

Descriptio glandulae pinealis siue conarii.

Sita est particula conarion *e*) dicta, sub
limite posteriori commissurae cerebri maxi-
mae (quam corpus callosum vocant) in
superiori et media parte anteriorum cor-
porum quadrigeminorum, ita vt cum illis
communi plexus choroidei tela eiusque ma-
ioribus ramis venosis inuoluatur; *f*) magni-
tudine

e) Graecis *κωνάριον* dicebatur, Galeno *σφαρα νεοειδης*, La-
tinis turbo siue corpus turbinatum, glandula turbina-
ta, glandula piniformis, glandula conoides vel cona-
rium, vel spurco nomine penis siue virga cerebri,
Nicolao vero Stenonis glandula superior, vt il-
lam a glandula pituitaria inferiori distingueret.

f) Figuram dedi in disl. de *basi Encephali* Goett. 1778.
Tab. 3. o. p. q. s. Nullibi situm glandulae pinealis
rite

tudine g) et figura differt, modo enim rotunda, modo cordiformis, modo conica, facie anteriori et posteriori depressa, modo piniformis, i. e., aliquam figuram strobili pini vel nucis pineae gerit; construitur quoad maximam partem plerumque substantia cinerea, paulo duriori tamen vel tenaciori, ac in reliquo encephalo, interdum quodammodo pellucida, mox rubicundior, mox pallidior, mox turgidior, mox minus turgida cernitur, quod a crassi sanguinis pendere videtur, pro ut enim reliqua substantia cinerea encephali, in apoplexia sanguinea perentis magis rubescens vel fusca, in hydropicis pallidior apparet, sic et huius particulae color variare videtur. In cadaveribus infantum et iuniorum hominum ut reliqua parte cinerea cere

A 49 bri

rite pictum esse, iam annotat Nic. Stenonis
Discours sur l'Anat. du Cerveau apud Winslow edit.
Amst. 1743. 8. Tom. 3. p. 220. Iusto longiorem,
grandiorem crasfioremque delineari curasse Meckelium
Mémoir. de l'Acad. de Sci. à Berlin 1765 anno-
tauit Greding in *Adversariis medico-practici* Vol-
lum. II. p. 618. et addit, consuetam magnitudinem
feminis citri mediocris esse.

5
bri mollior ac in adultis; in aliis glabra, in aliis inaequalior apparet.

de Scalorini 1857 anat p. 57.
Basis autem conarii nunc magis, nunc minus medullaris in pedunculos abit, sensim sensimque cum striis medullari thalamos nervorum opticorum secundum longitudinem percurrente, et corporibus quadrigeminis mediante commissura cerebri posteriori confluentes, hinc basis siue striis medullaris modo crassior, modo subtilior, alteram, quasi trabeculam medullarem transversam constituens cerebri posteriorem commissuram, duplicem reddit, transuersim igitur fisfa cernitur basis medullaris, et recessulum quasi caui, quod ventriculum tertium appellant, in se recipit. Semel totam excavatam reperi, adeo, ut ostium caui alias fissura tantum dicendum, in ventriculum tertium pateret.

Haec conarii positura optime e sectione caput perpendiculariter bipertiente intelligitur.

Deficientem autem glandulam pinealem in octoginta septem a me ipso dissectorum hominum encephalis nunquam animaduerti. h)

§. II.

h) Defuisse glandulam pinealem praeter A. H. Cummium et Cockium a Kerkwyck, quorum obfer-

§. II.

Situs et figura acervuli.

Circa basin huius conarii medullofam vel ipsi trabeculae transversae medullari, quam commissuram posteriorem alteram siue superiorem vocauimus, sub plexu choroideo incumbit vel infidet acervulus siue lapillorum modo maior, modo minor quantitas. Plerumque ita comparatus esse solet acervulus iste, vt euidenter in minora granula conformatus, maiora granula, siue maiores lapilli medium locum tenentes, a granulis minoribus

A 5 bus

seruationes reiecit Günzins l. cit. p. 19., annotat Kerkringius Spicilegio anatomico Amst. 1670. Obs. 20. p. 77. sed recte Günzins p. 20. etiam hanc observationem non admisit, et iure monuit Hallerus de corp. hum. fabri. Tomo octauo p. 109. „forſan cum velo anſam euaniſſe;“ quod mihi eo magis in hoc caſu verosimile videtur, cum ipſe Kerkringius fateatur ſubſtantiam cerebri flaccidam fuiſſe. In Hydrocephalo ſeptemdecim annorum ſe glandulam pinealem non inueniſſe tradit cl. Malacarne delle Oſſervazioni in Chirurgia Turin 1784. Parte ſeconda §. 29. p. 14. In hydrocephalicis autem difficile reperiri iam annotauerat Gredſing, Vermischte medic. und chirur. Schriften p. 179. Ergo etiam hoc in caſu adeſſe potuit. Confer, quae infra §. 6. Num. IX. dicta ſunt.

bus circumdantur; quocirca hoc loco nomen aceruuli satis mereri videtur. i) (*)

Saepe

i) Pari modo haec glandula pinealis in brutis distincte cernitur. Maxima autem attentione dignum, in aliis animalium generibus perpetuo maiorem, in aliis minorem, (adeo, ut nonnullis v. g. a Duverneyo in cane Zod. ann. 3. negaretur,) reperiit. Humana glandula maiorem vidi in bobus, asino, ouibus, ceruis, dama, capreolis, camelo gibbere simplici, in quo simul quasi quadripartita, licet tota encephali moles horum animalium, humana multo minor sit. Non contemnendae magnitudinis vidi illam in criceto, sciuro. Paruam autem vel exiguam in cane, vulpe, mele, felibus, putorio, porcello. In tenellis vero embryonum equinorum cerebris bis hanc particulam magnitudine satis notabilem rotundam & nigerrimam solito loco inueni. In dama femel ingentem turgidam & cauam, et in illa lapillos humanis simillimos inueni. | Hisce nostris obseruationibus liceat alias addere. Satis insignem in Orang Outango fuisse Tyson p. 57 annotauit et fig. 14 repraesentauit. In simiis conicam esse Parisini habent. Maiorem in rangifero ac in vrsos esse egregius incisor Nic. Stenonis annotauit, minorem in cane esse Harder in apiario Obf. 20 & erronee de eius existentia dubitari ex Brunnero annotauit ibid. p. 86. humanae simillimam esse in elephanto Perill. Camper in kort berigt etc. et sämtliche Christen I Band utroque loco S. 21. In Ceruis cauam vidit, et e minutissimis glandulis constatam, et in illis animalibus participare de natura conglomeratarum Manget. Theatro Anat. Tom. 2. p. 309. Hallerus de Corp. hum. fabr. Tom. octauo p. 109 dicit, „non in omnibus quadrupedibus reperiuntur eius-

x Opferibus Par. 1761. Tom. 2.
p. 558 ?

Non Camper Opferibus
in Brage. etc. p. 5.
dege in felle & lepore.

Humana pinealis non
inuenitur in porcello
et felle.

Obf.

Tyson in plague chor.
Equi similes lapillos
inueni quoniam feru.

Saepe ad latera huius acervuli alia ad-
huc granula, magnitudine et forma saepe lu-
dentia, nunc magis nunc minus exstant. Si
acervulus medius minor, interdum lapilli la-
terales maiores esse solent, per saepe autem
granula, siue lapilli laterales, distincte ex mi-
noribus fragmentulis constantur.

In vniuersum autem multo minus acer-
vulus medius, quam granula lateralia ipsi sub-
stantiae medullari inhaerere videntur.

Saepe, sed non semper, practer acer-
vulum istum extra glandulam pinealem in
eius basi anteriori situm, et intra illam siue
in substantia eius reperiuntur granula modo
arenae

eiusmodi glandulam, „ immo in Epist. ad Ill.
Bonnet (Oeuvres de Mr. Bonnet Tom. 5. part. 2.
p. 389.) dicit, in multis quadrupedibus desiderari
hanc particulam „une grande partie des quadrupèdes
en manquent.„ Dolendum vero, Halleium virum
alias diligentissimum singula quadrupeda non nomi-
nasce. Collins in vniuersum annotat in animalibus
recenter mortuis maiorem esse, ac in illis,
quae post aliquod tempus praeterlapsum perquiruntur.

- *) Omnium optime hunc locum et acervulum indicavit
Morgagni de Sed. et Caus. Morb. Epist. 8. Art. 15.
„ad anteriorem pinealis glandulae basin corpuscula
illa subdura, et Epist. 5. Art. 12. „extra glandulam
in anteriori eius facie, et praesertim ad basis an-
teriora.

arenae vel fabuli adinstar rotundiuscula et soluta, modo in frustula paulo maiora concreta, vel ex congerie minorum granulorum vel lapillorum in vnum coniunctorum et coagmentatorum constantia, hinc et eiusmodi lapilli plus minusue horridi scabrique apparent.

§. III.

Habitus aceruuli.

Quamuis vt ex parte conarion ipsum aliaeque encephali partes, figura, multitudine, situ, et magnitudine vehementer variant, isti lapilli, et ex illis coagmentatus aceruulus, minus tamen quoad colorem, substantiam, et reliquum habitum differre videbantur. Semper animaduerti lapillos flauos, vel ad citrinum colorem accedere eo saturatiorem, quo plures lapilli minores in vnum quasi conflantur, pellucidos, duros, asperos, vt cultri apice tacti strepitu quodam prodantur.

Omnes, quos adhucdum legi, de habitu lapillorum conarii descriptiones curatiores, adeo exacte inter se et cum meis conueniebant, vt consensus iste singularis primum me moueret, diligentius in hanc rem inquirere.

Egredie de glandula pineali Morgagnius
de ses et caus. morb. v. ind. inf. v. 10 Adeo
p. xxxv dicit, "adhaerenter habere flauas quasi
arenulas".

Adeo autem differunt ab omnibus aliis, quos noui, lapillis, concretionibus, incrustationibus tum calcariis, tum osseis, quae in corpore humano brutorumque occurrunt, vt facillime natura ipsis propria dignosci queant.

Quantopere enim praeter situm, multitudinem, figuram et magnitudinem differunt inter se, quoad substantiam calculi fellei? quantum calculi urinae? Mox duriores, mox friabiles, mox saxeos, mox molles, mox fuscus vel atros, mox albos, luteolos vel rufos, mox vniiformi, mox multiplici substantia compositos inveni.

At in arena cerebri siue lapillis conarii, quantum equidem iudicare valeo, semper idem a natura tamen calculorum bilis, et vrinae insigniter diuersus habitus locum tenebat.

§. VI.

An in omnibus hominibus adsit acervulus?

In corporibus autem I, sanissimorum hominum, II, et fere omnium et III, iuuenilibus iamiam corporibus adesse calculos prope conarion, ante me idonei auctores memoriae prodiderunt. Quod vt eo magis elucescat, in medium proferam deinceps observationes, quas per quatuor abhinc annos ex

in-

industria omniq[ue] diligentia ad quaestionem hanc dirimendam institui.

OBSERVATIO I.

D. 25 Aprilis 1780 in femina 34 annorum primum solito diligentius examinando conarion, granula inueni intra glandulam pinealem, quippe cum mihi relatum esset, nonnunquam hanc mulierem delirasfe.

OBS. II.

D. 19 Martii 1782 in femina 26 annorum, quae cultro arteriam mammariam internam scindente sibi vitam finierat, *primum* animaduerti aceruulum; caeterum conarion sanum.

OBS. III.

D. 21 Martii 1782 exacte eodem modo ac in casu antecedente, comparatum vidi aceruulum in adolescente 16 annorum, qui ex phthisi pulmonum perierat; vndecim enim librae puris in cauo thoracis sinistro, cuius pulmo fere omnis absumtus erat, continebantur. Ad vltimum vsque vitae halitum puer egregius mente compos fuerat. Glandula pinealis ipsa autem paulo minor ac in casu antecedente videbatur, licet encephalus multo maior esset. Feminae enim encephalus 2 libr. & Vnc. adolescentis 3 libr. pendebat.

OBS.

OBS. IV.

D. 9 Aprilis 1782 in virgine circiter 60 annorum, quae praeceps e fenestra perierat, et quam valde hyftericis passionibus obnoxiam fuisse relatum est, acervulus extra, et calculi intra conarion.

OBS. V.

D. 2 Sept. 1782 in vetula 62 annorum cachexia peremta totum conarion calculis repletum.

OBS. VI.

D. 11 Sept. 1782 pari modo granula in conario vetulae 60 annorum, quae cachexia obierat.

OBS. VII.

D. 29 Nou. 1782 praesente Cl. Fischero Professore Goettingensi in femina 26 annorum vlcere pulmonum mortua extra et intra conarion arena.

OBS. VIII.

D. 11 Martii 1783 in femina 30 annorum calculi vt solent. Forfan ob detentionem in carcere perierat, corpus enim cachecticum.

OBS. IX.

D. 8 Junii 1783 in femina 24 annorum furdastra, morbo pulmonum confecta, interdum, vt ferebatur, maniaca, per omnem conarii substantiam disseminati lapilli.

OBS.

OBS. X.

D. 28 Iunii 1783 in femina 29 annorum ingenter turgidum et cauum reperi conarium, granulis conspersum, et acervulum solito more ante illud.

OBS. XI.

D. 30 Aug. 1783 in femina 30 annorum icterica per tres menses, lapilli, vt solent, se gerebant.

OBS. XII.

D. 23 Sept. 1783 pari modo in femina annorum circiter 40 hydropica.

OBS. XIII.

D. 7 Dec. 1783 in vetula 72 annorum abscesu largo sphacelofo in dextro ileo laborauerat, arena in conario.

OBS. XIV.

D. 26 Dec. 1783 in fene 80 annorum morbo pulmonum confecto acervulus ante glandulam pinealem.

OBS. XV.

D. 4 Ian. 1784 in viro 40 annorum hernioso et verminoso, subitanea morte peremto, acervulus, vt solet, aderat.

OBS.

OBS. XVI.

D. 15 Febr. 1784 in puero Aethiopico 14 annorum, de cuius dissectione fufius iam alibi mentionem feci ^{l)} qui phthificus vita decesferat, folito loco aceruulus reperiatur.

OBS. XVII.

D. 24 Febr. 1784 in femina 40 annorum valde obefa conarion folito maius multis lapillis refertum inueni.

OBS. XVIII.

D. 7 Martii 1784 in femina 35 annorum cachectica aceruulus, vt folet, ante glandulam pinealem iacens.

OBS. XIX.

D. 19 Mart. 1784 in viro adulto, qui aqua fubmerfus periit, eodem modo conflitutus aceruulus.

OBS. XX.

D. 17 Febr. 1784 in Aethiope adulto annorum circiter 20 tabe confecto ^{m)} lapilli eodem modo, vt in Europaeis, et aceruulus anteriora conarii tenebat.

OBS.

^{l)} Ueber die körperliche Verschiedenheit des Negers vom Europäer. Erste Beobachtung.

^{m)} Fufius gefcriptam fectionem pathologicam vid. loco praecedente pagina citatā. Zweyte Beobachtung.

OBS. XXI.

re off
D. 8 Aprilis 1784 Benevolentia Cl. Ofann
nimis praemature fato nobis erepto praesen-
tibus amicissimo Professore Blumenbach et
Dn. Althaus fecui Goettingae in nosodochio
publico viri adulti corpus, et acervulum ante
glandulam pinealem distincte vidimus.

OBS. XXII.

D. 9 Mart. 1785 Moguntiae in femina
adulta.

OBS. XXIII.

D. 10 Mart. 1785 ibidem in viro 25 annor.

OBS. XXIV.

D. 15 Mart. 1785 in viro adulto.

OBS. XXV. ET XXVI.

D. 16 Mart. in fene et vetula.

OBS. XXVII. ET XXVIII.

2
D. 17 Mart. in duobus viris adultis lu-
stravi cum praesentibus Cl. Dn. Tiel et di-
scipulorum non ignobili corona, acervulum
prope conarium situm, et vidimus trahi me-
dullari, siue basi ipsius insidentem, et praeter
magnitudinem vel quantitatem granulorum vix
aliud quoddam discrimen cernebatur.

OBS.

OBS. XXIX.

D. 10 Apr. 1785 in vetula glandulam pinealem magnam, extra et ante illam acervulum, intra illam vero nullos lapillos inveni.

OBS. XXX.

D. 12 Apr. 1785 in vetula conarium parvum, ante illud acervulus solito minor, sed ad latera eius granula.

OBS. XXXI.

D. 15 Apr. 1785 in femina iuniori acervulus et ad latera eius granula aderant, conarium ipsum fere pellucidum parvum, reliqua substantia cinerea encephali multo fuscior.

OBS. XXXII.

D. 17 Apr. 1785 in viro acervulus et ad latera eius granula, quin imo in ipsa conarii substantia.

OBS. XXXIII.

D. 28 Apr. 1785 in viro acervulus maior, ad latera vero nulla granula, intra conarium autem arena grandiuscula.

OBS. XXXIV.

D. 29 Apr. 1785 in vetula intra et extra conarium lapilli.

OBS. XXXV.

Eodem die in viro 20 circiter annorum aceruulus, et intra substantiam conarii lapilli. Glandula pinealis circa basin non, vt solet, medullaris, sed taenia tantum quadam medullosa transuersim posita distincta^a.

OBS. XXXVI.

D. 13 Iul. 1785 in viro annorum circiter 50 in encephalo solito maiori quoad volumen et pondus, glandula pinealis siue conarion solitae magnitudinis, et aceruulus ante illam, et ipsius substantia fabulosa.

In Helwig 40 ann. Willmann in litt.

In Leopoldo in qd pin. 1.22. Magi 1785. S. V.

Observationes lapillorum glandulae pinealis quae apud alios auctores occurrunt.

in Anat. Verf.
fuer
ho inter
offenine
2. 23. 1664. 4te

y

Saeπισime etiam ab aliis viris clarissimis annotatos inuenies lapillos conarii. Verbi causa FRANCISCUS DE LE BOE SYLVIVS aliquoties vidit hosce lapillos. FLORENTIVS SCHVYL. HENR. MEIBOM decies, REGA DE GRAAF plus quam vigesies, CHR. DE COCK A KERKWIJK, WEPFER, PAVLVS BARBETTE, STALPARTVS VAN DER WIEL, ANTONIVS NVCK saepius, BRVNNER, BARBECKIVS, A MEECK, REN bis, IVSTVS PESTI, EDMVND KIRG, BENI. BENED. PETER-

MANN

* ap. de Bartholin ad. Hist. nat. Vol. 2. p. 34.

ap. iconographia anat. 1785.

MANN bis, DIONIS^{*} aliquando, BARTHOL.
 KRUGER, BERLINGERIVS GIPSEVS, LAV-
 BIVS, QVINA, (apud RVYSCHIVM), MOR-
 GAGNI, SALZSMANN bis, MAVCHART,
 VIEVSSENS saepissime, DE LA CHARRIERE,
 WINSLOW, LIETAUD. pluries. Hos casus iam
 a GVNZIO in *Prolusione* egregia de lapillis glan-
 dulae pinealis in quinque ~~partes~~ alienatis Lips.
 1753 collectos reperies, MORGAGNIUS, qui,
 vt solet, egregie et fusius de acervulo egit, in-
 primis de sed. et caus. morb. Epist. 5. art. 12
 MARTINETTVM inter illos nominavit, qui
 lapillos conarii viderunt. Nonnulla nomina ex
 his etiam apud HALLERVUM de corp. hum.
 fabr. Tom. 8. p. 108 not. *m* occurrunt, sed
 praeter ista etiam casus allegantur, quos de-
 scripserunt PIRIDET, PÉCHLIN, KITTER, V. K
 FABRICIVS, LOESECKE, SAATORINVS, BAR-
 THOLINVS, MECKEL[†], PRINGLE, GREDING,
 COLONIS.

quid sit primam acervuli partem, Fig. 1. 66
Mem. de Berlin 1763

Nostris temporibus in Ill. BALDINGER
 Magazin für Aerzte 4 Band p. 101, et ex illo
 sine dubio in cel. ISENFLAMM praktischen An-
 merkungen über die Eingeweide p. 25 annotatos
 lapillos conarii reperi, item in Medical com-
 municationis volumine primo, casum cel.
 WATSON retulit. Immo incisorum nostri aevi
 expertissimus WALTER MDCCLXXXI Be-
 rolini mecum de lapillis conarii verba faciens

B 3

*Walterum
 peripetico
 indicavit
 in
 acervulo
 1785. Dec.*

in omnibus adesce pronuntiabat, sed paulo
fufius GREDINGII obferuationes pofthumas
perluſtrabimus.

1. "In viro 77 annorum glandulam pinealem
rotundiorẽ plenam fabulo quinque vel ſex
granorum." Pondus mihi nimis ma-
gnum videtur vermifchte medifinifche und
chirurgifche Schriften. Altenburg 1781
p. 11.

2. "In femina 24 annorum epileptica et de-
lirante glandula pinealis naturali modo
conſtructa, nullis lapillis obſita." (L.
c. p. 110.

3. "In femina 54 annorum melancholica in
glandula pineali quoad reliqua naturali-
ter conſtituta lapillus inſignis." (L. c.
p. 222.) Suspicio lapillum hunc acer-
uull fuisse extra conarium poſitum.

4. "Viro 36 annorum epileptico-fatuo nulli
lapilli in glandula pineali." (L. c. p.
231.) Forſan ab aquis (qui in ven-
triculis continebatur) aceruulus, ſuo
loco inter ſecandum remouebatur, ſic-
que euaneſcebat, vt infra fuſius vi-
debimus.

5. "In

5. " *In femina 62 annorum melancholica glandula pinealis solito minor, sed quoad reliqua sana.*" (L. c. p. 236.) An sub sanitate conarii etiam defectum lapillorum conarii subintellegerit, diiudicare nequeo.

6. " *Sabulum glandulae pinealis in viro fatuo.*" (L. c. p. 241.)

7. " *In femina epileptica 39 annorum et furore uterino laborante glandula pinealis mollis, nullis lapillis obsessa.*" (L. c. p. 246.) Cerebrum aqua suffusum fuisse annotat, minime ergo mirandum, acervulum euanuisse.

8. " *In viro furente 27 annorum in glandula pineali lapilli et sabulum.*" (L. c. p. 254.) Certe in hoc casu lapillos extra glandulam (v. c. acervulum) et intra illam animaduertit. t./

9. " *Feminae 31 annorum epileptico-furentis cerebrum, neque sabulum neque lapillos in glandula pineali monstrabat.*" (L. c. p. 257.) Forfan mollities cerebri, quam annotavit, causa erat, quominus acervulus oculos incurreret. n./

B 4

10. " In

10. "In femina 24 annorum hydropica epileptica furente in glandula pineali insignes lapilli." (L. c. p. 259.)
11. "In viro 49 annorum cephalalgia laborante glandula pinealis naturali modo constituta." p. 278. Cum aqua suffusum fuisse cerebrum annotauerit, defectus acervuli facile explicari potest.
12. "In viro 26 annorum melancholico glandula pinealis maior et durior adeo, ut digito vix comprimi posset." p. 279.
13. "In femina 35 annorum epileptico-furente glandula pinealis sabulosa." p. 283.
14. "In femina 35 annorum epileptico-fatua, glandula pinealis minor, duobus lapillis obsessa." p. 296.
15. "Feminae 41 annorum melancholicae, furentis glandula pinealis naturalis, vix aliquid duri continens." p. 304.
16. "Viro melancholico glandula pinealis naturalis cum lapillo exiguo erat." p. 311.

Liquet ergo ex hisce observationibus.
1. Non in omnibus deliriis affici glandulam pinealem secundum casum 2. 4. 5. 7. 9. 11. 15.

2. In

2. In hisce septem casibus, bis tantum in viris deficere videbatur, quod, quomodo explicari queat, infra videbimus.

3. Forsan in iisdem casibus acervulus ante glandulam pinealem reuera aderat, et tantummodo peculiarem administrationem anatomicam requirebat; ipse enim expertus sum singularem requiri attentionem non modo, sed etiam encheiresin pro re nata diuersam.

Idem vir clar. GREDING alibi (L. c. p. 182.) annotaverat ex 100 maniacis 52, qui lapillos vel extra vel intra glandulam pinealem gerebant.

Ex 26 epileptico - maniacis	-	12.
Ex 16 epileptico - fatuis	-	3.
Ex 20 epilepticis	-	7.
Ex 24 melancholicis	-	13.
Ex 30 fatuis	-	19.

In plerisque adeo corporibus reperit, sed cur non in omnibus, sponte ex ipsius verbis patet; ipse enim hoc ipso loco fatetur, se non omnes corporum sectiones ea, qua solent anatomici, diligentia instituere potuisse.

§. VI.

Conclusiones ex praedictis.

Sed quorum haec omnia? scilicet ut demonstrem:

I. Adesce vel acervulum extra conarium, vel granula intra illud, in iuuenibus iam a decimo quarto vitae anno. *n*)

II. Adesce in feminis et viris adultis. *o*)

III. In senibus et vetulis. *p*)

IV.

n) Obseruatione nostra II. III. IX. XVI. XX. XXIII. XXXI. XXXV. Obseruatione Gredingii 2. 10. 12. In cadauere iuuenili Bartholom. Kruger anatom. curiosa p. 38. In virgine sedecim annorum B. B. Petermann. Obs. med. Dec. 1. Obs. 1. In virgine 20 annorum delineant apud Manget Theatr. anat. Lib. 4. Cap. 2. p. 309. In puella 20 annorum Günz. l. c. p. 13.

o) Observationibus plerisque, verbi causa; ex nostris I. VIII. X. XI. XII. XV. XVII. XVIII. XIX. XXI. XXII. XXIII. XXXII. Ex Gredingli obs. 4. 7. 8. 9. 13. 14. aliisque permultis aliorum auctorum.

p) Obs. III. V. VI. XIII. XIV. XXV. XXVI. XXX. XXXIV. apud Gredingium Obs. 1. 5.

IV. Adesce in omnibus fere Europae regionibus Anglia, q) Hollandia, r) Gallia, s) *Lipetania?* Helvetia, t) Italia, u) plurimis Germaniae regionibus x) Prussiae regno, y)

V.

q) Edm. King. Ph. fr. n. 189 et ex illis det. erud. *Tefis*
Lipf. ann. 1698 p. 234. Pringle teste Hallero de *T. A*
hum. corp. fabr. T. 8 p. 108. Watson accotit *u*
of a gouty body dissected. vide Medical communi- *fs*
cations Vol. I. ita enim intelligo verba The glandula pinealis changed into a chalky matter. *Fluorulentus in: pill.*
cum unionibus conparent lapillorum Watson. *6.2. 6.2. p. 337.*

r) De le Boe Syluius secundum varios auctores v. c. Diemerbroeckium Anat. L. 3. c. 6. p. 313. Quina apud Ruyschium Thesaur. anat. V. N. 63. figuras, ex quibus saltem magnitudo lapillorum discitur, addidit Tab. 2. fig. 5. Reg. de Graaf de succo *n*
pancreatico Cap. 7. Opp. omn. edit. L. B. 1677. p. 587. Stalpartus van der Wiel in obseru. *y*
notissimis confer. Cock a Kerkw. sek Disf. anat. *g*
Ant. Nuck. Adenograph. aliisque. *n* *iac a Nuck. p. 150*

s) Iam Reg. de Graaf l. c. p. 587. annotavit frequentius in Gallia quam Hollandia occurrere lapillos glandulae pinealis Viensens Neurographia Lib. 1. Cap. XI. Winslow compendio ubistatissimo Confer. Lorry Samml. für praktische Aerzte 6 Band. In primis autem Lientaud Esfays anatomiques vers. germ. Tom. 2. p. 43. item in pre- *p*
cis de la medicine pratique. *Weg d'Aggr. 1779. p. 205.*
Weg d'Aggr. 1779. p. 205.

t) Wepfer de cicuta aquatica p. 116.

u) Martinetti l. c. Santorini obs. anat. Morgagni l. c. *Paladini in: tell. ad Cl. Museum Hist. Nat.*
x) *16. 86.*
20. Maj

V. Quinimo et in Afris. 2)

VI. Adesce in hominibus ad ultimum vsque vitae halitum mente sanis; quod quidem certe noui. aa)

VII.

x) Verbi causa Casfellis, Goettingae, Moguntiae ipse obseruauit, Berolini Meckel sen. Mem. de l'Acad. de sciences de Berlin 1756. et ill. Walter in colloquio mecum habito, Lipsiae, Günzius l. c. in Saxonia Greding l. e. Ienae, Cl. Loder in litteris ad me datis. *Viduae Götter Academijs* *pag. 1767* *et 68.*

1754. p. 92 (in lat.)
Collect. Acad. p. 1767
For. g. pag. 2. (in lat.)
Bavariae Loecling in
litt.

y) Cl. Metzger Phylologia §. 373 in editione secunda.
idem Vir. Cl. in litt.

z) Obfer. nostra XVI et XX.

aa) Sic ipse in duobus violenta morte extinctis Obf. II. et IV. et inprimis puero egregio Obf. III. Sie Wepferus de Cicuta aquatica p. 116. in infanticida. Brunner in capite plexo de glandula pituitaria Cap. 3. Rega de Graaf in violenta morte extinctis, de succo pancreatico Cap. 7. Opp. omn. L. B. 1677. p. 587. Barbeckius in infanticida apud Herseltum in Philof. homin. Cap. 16. §. 386. Ill. Schmucker in milite paucos post dies vulnere capitis mortuus. Chirurgische Wahrnehm. Band 1 p. 119. (non vt Hallerus citat 109.) In homine ingenioso Nuck. Bene etiam annotauit iam Diermerbroekius p. 313. "nusquam obseruatum legi, illis hominibus, in quorum cadaueribus tales calculi in hac glandula reperti sunt, in vita quidquam incommodi citta animales actiones contigisse." Nouies in non stultis vitia glandulae pinealis vidit Morgagnius Vir summus de Sed. et causis morb. Epist.

Vindict. M. de Montp.
1706. vidit cum quad.
geminis corporibus
putrefactis. (Hallerus
n. p. 343.)
frequentissime calculi
jam reperiuntur
cum morte. Haller
Elem. Med.
JH. p. 343.

In femina capite
pleta rigidi
anorum. Cl.
Metzger. in litt.

rc

VII. Adesse saepe etiam corpore sanis. *bb*)

VIII. Hinc non mirum, etiam in omnibus mente alienatis reperta fuisse granula circa conarion a GÜNZIO, GREDINGIO, aliisque; quoniam perpetuo adesse vidimus.

IX. In casibus, in quibus non inveniuntur lapillos conarii, valde suspicor nihilo secius reuera adfuisse, sed vel incuria anatomici, vel ob habitum cerebri flaccidiorē non repertos fuisse; experientia enim edoctus noui, quanta saepe adhibenda sit cura et diligentia, ne cum plexu choroideo auferrantur lapilli, vel alio quouis modo euanescant. Recte hinc annotauit vir in dissectione capitis diligentissimus GREDING (p. 179 et pluries) in hydrocephalicis ob aquas ventriculorum prorumpentes saepe nonnisi difficillime reperiri posse glandulam pinealem, si autem tantus vir in cerebro *ne quidem glandulam pinealem* sine difficultate reperire potuit, profecto non mirandum, alios anatomicos in
cepha-

Epist. 61. Art. 3. saepe cum viribus animi integris ^{et} ^{affert}
reperiri, eo etiam redit sententia Lieutaud,
Meckelii, Walteri. *ex expressa sententia Virg. Sygni*
mem. de l'et. de la pierre
quae repetit. Plancher anatomique p. 84.
1781.

bb) Confer Observationes Wepferi, Brunneri,
Barbeckii, nota antecedente citatas. *etiam Grauer*
de casibus maniac
et melancholicae dubit.
in medicina forensi caute
admittendi.

cephalotomia parum exercitatos latuisse nonnunquam, cum vel studio in hanc rem inquirerent, acruulum vtpote magnitudine multo glandula pineali minorem. Ipse etiam Cl. GREDINGIVS, cui in his rebus fidem summam habemus, eodem loco (vt iam supra indicauimus) fatetur, se non omnes sectiones ea, qua solent anatomici, diligentia instituere potuisse.

Eo magis mihi monendi videntur anatomici, ne, si ad quaestionem hanc dirimendam accedant, obiter rem inquirent. Cerebrum enim, quantumlibet recentissimum, non putredine flaccidum, et id quidem summa cura perquirendum; saepe maximam cerebri partem ad vsque thalamos nervorum opticorum frustillatim abstuli, vt ad glandulam pinealem sine ipsius lacione accederem, saepe prius commissuram cerebri maximam corpus callosum alias dictam remoui, saepe ventriculos omnes aperui et aquaeductum praescidi, vt latex ventriculorum efflueret; semper autem processum falciformem durae membranae, quocum cohaeret conarion, non negligenter separavi, verbo, pro re nata varias encheirases adhibui, facillime enim acruulus, vel aqua ventriculorum abluitur, vel plexu choroideo inuolutus perditur. Callide iam DIEMERBROEKIUS L. 3. c. 6 monuit «facile cum plexu

plexu choroideo auelli glandulam pinealem n
 pari modo et WINSLOW annotauit dexterita-
 tem adhibendam esse, ne cum plexu cho-
 roideo auferatur glandula pinealis. Si ergo
 tanta cura glandula pinealis ipsa seruanda,
 sponte patet, longe maiori cura ad detegen-
 dum aceruulum opus esse.

X. Mirum profecto esfet, nisi secundum
 naturam aceruulus adesfet, ne perpetuo in
 36 cadaueribus, nullo excepto, illum inuenire
 potuisset.

XI. Nullo alio loco hucusque in ence-
 phalo similes lapillos inueni.

*In Equo tamen
 simillimos lapillos
 in plexu choroideo
 inueni.*

XII. Differunt autem quoad habitum ex-
 ternum lapilli glandulae pinealis ab osifica-
 tionibus, quibuscunque concretionibus, et
 caeteris calculis in corpore humano reperiu-
 ndis, adeo vt facile natura sua dignosci queant.

§. VII.

Quomodo aceruulus ab ossibus dignoscatur.

Aceruulum autem et lapillos humidos fae-
 pius microscopio lustrando vidi, constructos
 massa figuram irregularem gerente, asperula
 et quasi faxea, ubi autem sicci facti sunt, fla-
 uedo

uedo et pelluciditas ipforum euanescebat, et in albedinem opacam abibat, post immersionem in aqua autem flauedo et pelluciditas redibant. In aquam immisfi velociter fundum petunt. Duritiem insigniorem cum quadam fragilitate possident. ~~SCHRADER~~ Disf. de duobus osciculis in cerebro humano repertis Argent. 1687 quæst. 3. p. 17 substantiam horum lapillorum osseam declarauit, sed iure contra illum MORGAGNIUS de Sed. et Caus. morb. Epist. V. art. 12 monet « inter digitos compressa hæc corpuscula in asperulas quasi arenulas sæpius abisse, esæque friabilia, quod discrimen ad calculos ab ossibus inter-noscendos primo loco affert SCHEID « hinc ab aliis iam non inepte *granula, arena, vel lapilli, vel sabulum* nominabantur.

*hæc corpuscula
magis insigni
ad ossificationem
inaptabilitate, sabulosa
et friabilia
ossificationem
expe tenacia
postquam fere
coram, et fæd
post.*

Beim. v. d. Bibl. C. 2. p. 72

Nihiloscius magnam cum ossibus affinitatem habere lapillos vel nidor prodit, quem edunt igni expositi, vt etiam obseruauit summus Morgagnius l. c. Epist. 9. art. 17.

§. VIII.

Aceruuli analysis chemica, quam instituit
CL. MOLITOR.

Beneuolentiae amicissimi Collegae Profefs. MOLITOR debeo, quam hic trado, analysin chemicam.

Diffi-

Difficillime solvuntur lapilli ab acido
dilutiori vitrioli, nitri et falis.

Acidum nitri reliquis velocius in illos
agit, euoluuntur tunc bullulae rubrae, et
residuum lapillorum paulatim in colorem
rubrum immutatum acido innatat. Hic
color rufus nil aliud nisi aer nitrosus vide-
tur, eius origo facile explicanda.

Acidum falis lentissime in illos agit, at
minutissima granula adeo intumescabant, vt
iam maxima in reliquo acervulo volumine
longe superarent. Memoratu dignum vide-
tur, quod licet volumine tantopere cre-
scerent, granula nihilofecius in fundo vasis
remanerent.

Omne autem, quod terreum inerat la-
pillis, reuera solutum fuisse ab acidis hisce,
demonstratur praecipitatione per fal alkali
facta, adeo vt praecipitatum rite exsicca-
tum, pondere dimidiam lapillorum partem
aequaret.

Pars lapillorum in balneo arenae sen-
sim sensimque aucto igni destillatorio ad
vsque excandescientiam exposita, prin-
cipio guttulae phlegmatis odore animali
praediti quaedam stillabant, has exciebat
nidor volatilis alcalinus, donec in collo
C
retor

retortae guttulae olei empyreumatici prodirent.

„ Iam post exemptionem colorem fusco atrum induerant, nil enim ulterius in illos defillatarius ignis efficere poterat.

„ Tum igni fusorio exponebantur, usque dum ad albedinem calcinati essent. Dimidiam iam ponderis partem amiserant, et illico tunc ab acido nitri dilutiori cum effervescencia soluebantur.

e/ „ Haec terra per acida examinata calcaris videbatur.

„ An etiam ut terra osium (Knochenerde) acido phosphoreo praedita sit, ob parvam quantitatem determinari vix poterat.

§. IX.

Circa conarion et acervulum adhuc perquirenda.

Iam mihi et aliis perquirenda relinquo,

I. Quomodo in embryonibus sese gerat ista glandula?

II. Quonam vitae anno primum appareant lapilli, num iam anno 12 vel 13 repariantur in nostris regionibus, an serius? an matu-

maturius? mihi ipsi huc vsque occasio, quod doleo, oblata non erat, eius aetatis corpora hoc consilio secandi.

III. Cur hoc loco cerebri inprimis inueniantur, non alibi, v. c. in ventriculis, certe si alio loco cerebri concretiones inueniuntur, alia, vt videtur, substantia construuntur; generationis calculorum vesicae felleae et vrinariae ratio quaedam plausibilis cogitari potest.

IV. An verosimilis MORGAGNI de Sed. et Caus. morb. Epist. 5 art. 12 coniectura, Calculos esse, qui paulatim ex terreis materiae illius particulis, aqueis magis magisque absuntis, concreuerint?

mucosae

*aut maxillae l. p. 94 a stagnante lymphae oriri
per vasorum lymphaticorum glandulam pinealem
circumstantium*

Senckenb.
med. Institut.

manibus mihi ipse huc vespere accessit, quod
dolore, oblat non erat, eius aeternis corpora
hoc consilio fecundum.

III. Cur hoc loco cerebri insinuat inno-
minum, non alibi, v. c. in ventriculis, certe
si alio loco cerebri concretiones insinuantur,
illa, ut videtur, nullam in concretionem; ge-
nerationis calculorum vesicae solidae et vi-
nariae ratio quaedam plausibilis cogitari
potest.

IV. An verosimilis Morbent de Sed.
et Caus. morbi. Epist. 5. art. 12. confectionem
Colicorum esse, qui partem ex fovea menteris
inter partem, hanc magis arripere, affluunt
confectionem?

descripta

7

